

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 305/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Františkom Vavračom, Advokátska kancelária, Horná 51, Banská Bystrica, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 157/2016 z 27. októbra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 157/2016 z 27. októbra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo rozhodnuté v poradí druhým výrokom o potvrdení uznesenia okresného súdu, ktorým rozhodol o povinnosti žalobcov nahradiť trovy konania sťažovateľom. Sťažovatelia namietajú, že krajský súd nereagoval primeraným spôsobom na ich odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania. V odvolaní totiž tvrdili, že *„režijný paušál patrí ku každému samostatnému úkonu právnej služby a zároveň patrí každému spoločne zastupovanému účastníkovi jedným advokátom, teda prináleží toľko režijných paušálov, koľko je zastupovaných osôb“*. Zároveň v odvolaní namietali nesprávny výklad § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ktorý bol aplikovaný v ich veci. Podľa názoru sťažovateľov, zo znenia označeného ustanovenia vyhlášky nemožno vyvodit', že *„pri zastupovaní dvoch účastníkov sa odmena kráti o 50% aj u prvého a aj u druhého účastníka“*. Sťažovatelia v sťažnosti rozvíjajú svoju argumentáciu a dospievajú k názoru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k neprípustnému zásahu do ich označených práv.

3. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie označených práv sťažovateľov napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zruší, vec mu vráti na ďalšie konanie a sťažovateľom prizná náhradu trov konania.

II.

4. Podľa § 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

6. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

10. Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým namietajú, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ide o uznesenie, ktorým všeobecný súd rozhodol o náhrade trov konania.

11. V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľov síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľov nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

12. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

13. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

14. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia okresného súdu.

15. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva

pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

16. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd v podstatnom na odôvodnenie svojho uznesenia uviedol:

«Pokiaľ bol odvolaním namietaný postup súdu pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny za zastupovanie dvoch alebo viacerých osôb, je nutné vychádzať z dikcie § 13 ods. 2 Vyhlášky (do 31. 5. 2009 šlo o ods. 3 § 13 Vyhlášky), podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 % (resp. o 20 % pri úkonoch právnej služby uskutočnených do 31. 5. 2010), ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Zo slovného, logického ani systematického výkladu znenia tohto ustanovenia nemožno vyvodiť záver, ktorého aplikácie sa odvolatelia domáhajú, t. j. výklad, ktorý by od súdu vyžadoval pri určovaní odmeny advokáta za zastupovanie viacerých osôb aplikovať § 10 Vyhlášky pri prvom zastúpenom a až následne pri ostatných zastúpených už postupovať podľa § 13 ods. 2 Vyhlášky. Naopak, je nutné zaujať názor, že ak boli v konaní vykonané úkony, ktoré je možné vyhodnotiť ako spoločné (t. j. úkony, ktoré vykonal zástupca súčasne za viacerých zastúpených, napr. spísal žalobu pre niekoľko žalobcov, odpor proti platobnému rozkazu pre viacerých žalovaných, na pojednávaní zastupoval viacero subjektov, a pod.), základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa § 9 ods. 1 Vyhlášky sa bez akejkoľvek výnimky pre akéhokoľvek zastúpeného zníži o 50 %, čo navyše zodpovedá ustálenej súdnej praxi (k uvedenému pozri viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 1 Sžo 105/2007, sp. zn. 3 M Cdo 1/2011, sp. zn. 7 Cdo 222/2012, sp. zn. 3 Cdo 539/2014, sp. zn. 3 Cdo 311/2015, sp. zn. 1 Cdo 134/2014, sp. zn. 3 Cdo 1378/2015,

sp. zn. 3 Cdo 895/2015, sp. zn. 5 Sžo 205/2010, sp. zn. 4 Cdo 41/2014, sp. zn. 1 Sžr 60/2014, sp. zn. 10 Sžr 38/2014, sp. zn. 6 Cdo 261/2013, sp. zn. 3 Sžp 28/2013 a pod.), od ktorej nemá odvolací súd žiaden dôvod odchyliť sa, a to ani vo svetle komentára k Vyhláške, na ktorý žalovaní vo svojom odvolaní poukázali. Žalovaní i samotný komentár totiž pri formovaní svojho záveru o potrebe aplikácie ust. ods. 2 § 13 Vyhlášky len na druhého a každého ďalšieho zastúpeného vychádzajú len z jednej modelovej situácie, a to zo situácie, ak právny zástupca vykonal spoločné úkony pre výlučne dvoch zastúpených a zároveň sa jednalo o úkony, ktoré boli uskutočnené po 31. 5. 2010. V takomto modelovom prípade potom aj podľa ustálenej judikatúry, jazykového a systematického výkladu platí, že výška tarifnej odmeny za každý zo spoločných úkonov sa u každého zo zastúpených zníži o 50 % a nakoľko sú zastúpenými dva subjekty, bude výška tejto tarifnej odmeny rovnaká, ako keby bol zastúpeným len jeden subjekt ($2 \times 50 \% = 100 \%$), čo sa odvolateľom zdá nespravodlivé s ohľadom na zvýšenú náročnosť zastúpenia viacerých osôb. K uvedenému však odvolací súd v prvom rade uvádza, že predmetná nespravodlivosť proklamovaná žalovanými 1/ a 2/ potenciálne vystupuje do popredia len za nastavenia modelovej situácie tak, ako ju žalovaní 1/ a 2/ prezentovali v podanom odvolaní a odvolací súd uviedol v predchádzajúcej vete, t. j. len za predpokladu, že totožný právny zástupca zastupuje výlučne dva subjekty (t. j. nie viac), jedná sa o úkony uskutočnené po 31. 5. 2010 a navyše vo vzťahu k obom zastúpeným uskutočňuje spoločné úkony. Ak by však právny zástupca zastupoval tri a viac osôb, uvedená disproporcija odpadá, keď napr. pri zastupovaní troch osôb po 31. 5. 2010 predstavuje tarifná odmena podľa § 13 ods. 2 vyhlášky 150 % základnej sadzby tarifnej odmeny (čo je o 50 % viac, ako keby boli zastupované len dve osoby alebo jedna osoba), ak by zastupoval 4 osoby bola by tarifná odmena 200 % (čo je o 50 % viac, ako keby boli zastupované 3 osoby) a pod.. Ďalej ak právny zástupca uskutočnil spoločné úkony pre dve osoby do 31. 5. 2010 (v prejednávacom prípade bolo takto uskutočnených 5 úkonov), opätovne by nedošlo k situácii, že by výška tarifnej odmeny za zastupovanie dvoch osôb bola totožná s tou, ako keby bola zastupovaná len osoba jedna. Podľa § 13 ods. 2 Vyhlášky v znení účinnom do 31. 5. 2010 sa totiž základná sadzba tarifnej odmeny znižovala len o 20 %, a teda u každej zo zastúpených osôb predstavovala 80 % základnej sadzby tarifnej odmeny, čo pri zastúpení dvoch osôb predstavuje spolu 160 % základnej sadzby tarifnej odmeny. Napokon uvedená situácia dopadá prevažne na prípady, ak právny

zástupca zastupuje práve také dve osoby, ktoré sú v postavení nerozlučných spoločníkov. Ak však sú totožným správnym zástupcom zastúpené dve osoby v postavení samostatných spoločníkov (t. j. predmetom konania je minimálne tolko práv a povinností, koľko je spoločne zastúpených subjektov) a navyše skutkový základ týkajúci sa žalovaných práv nie je totožný, právnenému zástupcovi nič nebráni, aby napr. písomné podania vyhotovoval za každého zastúpeného samostatne a teda nevykonával spoločné úkony, na ktoré ust. § 13 ods. 2 Vyhlášky dopadá. Naopak potom zas platí, že ak právny zástupca zastupuje dve osoby, ktoré majú v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov (ako v prejednávacom prípade, keď žalovanými sú dvaja podieloví spoluvlastníci toho istého pozemku, pričom ich spoluvlastnícke podiely sú rovnaké) vznikajú odôvodnené pochybnosti o tom, či samotná skutočnosť, že zastúpené sú dve osoby miesto jednej, nejakým podstatným spôsobom zvyšuje náročnosť úkonov právnej služby. V takomto prípade totiž obaja zastúpení v prípade, že sú žalobcami, požadujú totožné právo, a ak sú žalovanými, je totožné právo voči ich osobám uplatnené. Záverom odvolací súd uvádza, že ak by pripustil správnosť názoru žalovaných 1/ a 2/ o tom, že ust. § 13 ods. 2 Vyhlášky sa vzťahuje len na toho zastúpeného, ktorý je druhý (a každý ďalší v poradí), uvedené by v praxi znamenalo, že ten účastník (subjekt), ktorého advokát zastupuje ako prvého v rade, by mal nárok na náhradu trov zodpovedajúcim 100 % základnej sadzby tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby a každý ďalší zastúpený, len v o výške 50 % zo základnej sadzby tarifnej odmeny. Čo by záležalo len na označení subjektov v žalobe (t. j. pravdepodobne len od náhody). Pri všeobecne zastávanom výklade však uvedená disproporcía odpadá, keď každý z viacerých zastúpených (bez ohľadu na ich označenie poradím a bez ohľadu na ich počet) má v prípade úspechu v konaní nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 50 % zo základnej sadzby tarifnej odmeny. Navyše pokiaľ odvolatelia na podporu svojej argumentácie predložili komentár k Vyhláške, ktorý na str. 98 - 99 argumentáciu žalovaných 1/ a 2/ podporuje, z úplne opačného záveru predmetný komentár vychádza na str. 172, keď výslovne uvádza, že zníženie základnej sadzby tarifnej odmeny o 50 % sa vzťahuje na každého zastúpeného.

14. Pokiaľ sa jedná o priznanie náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (režijný paušál) podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky v prípade, ak úkony právnej služby trvali dlhšie ako 2 hodiny, odvolací súd poukazuje predovšetkým na ideologický výklad citovaného ustanovenia. Účelom tzv. režijného paušálu je úhrada

najmä cestovných a telekomunikačných výdavkov advokáta bez potreby ich konkrétneho preukazovania. Cestovné a ani telekomunikačné výdavky sa však advokátovi nijakým spôsobom nezvyšujú, ak trvá pojednávanie alebo ohliadka dlhšie ako 2 hodiny, a to osobitne s ohľadom na to, že pred začatím pojednávania alebo ohliadky nemá advokát o tom, aká bude dĺžka úkonu, vedomosť. Bez ohľadu na dĺžku trvania úkonu sa tak musí advokát dostaviť na miesto, kde bude predmetný úkon vykonávaný a z tohto miesta odísť až po tom, keď je úkon ukončený. Dĺžka procesného úkonu navyše nemá vplyv ani na akékoľvek telekomunikačné výdavky advokáta, ktoré možno predpokladať pred začatím úkonu, alebo po jeho skončení, nie však v jeho priebehu. Preto pokiaľ okresný súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či dĺžka procesného úkonu, na ktorom sa advokát zúčastnil (napr. dĺžka pojednávania a ohliadky, ako tomu bolo aj v prejednávanom prípade), prevyšuje (prípadne neprevyšuje) dve hodiny, patrí ku každému úkonu právnej služby len jeden režijný paušál. Uvedené pritom rovnako platí aj v prípade, ak úkonom právnej služby (opätovne bez ohľadu na jeho dĺžku) je úkon, ktorý bol uskutočnený spoločne pre viacerých zastúpených. I v takomto prípade sa totiž jedná len o jeden úkon právnej služby (napr. spísanie jednej žaloby pre viacerých žalobcov, podanie jedného odporu proti platobnému rozkazu za viacero žalovaných, jedna účasť jedného právneho zástupcu na jednom pojednávaní), ku ktorému úkonu prináleží následne jeden režijný paušál. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napr. na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžo 205/2010, ktorý uviedol, že „režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrí za jednotlivé úkony právnej služby bez ohľadu na to, koľko klientov advokát zastupuje, nakoľko pri zastupovaní viacerých osôb v zmysle § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ide o spoločné úkony, a preto náhrada režijného paušálu sa nenásobí počtom klientov ani neznižuje o 20 %, resp. od 1. 6. 2010 o 50 %“, ako aj na ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, kde bola výška režijného paušálu pri spoločných úkonoch pre viacerých zastúpených určená rovnakým spôsobom (sp. zn. 4 Cdo 41/2014, sp. zn. 1 Sžr 60/2014, sp. zn. 10 Sžr 38/2014, sp. zn. 6 Cdo 261/2013, sp. zn. 3 Sžp 28/2013 a pod.). Pokiaľ teda z ust. § 16 ods. 3 Vyhlášky vyplýva, že advokátovi patrí režijný paušál za každý úkon právnej služby, pričom niet rozumnej pochybnosti o tom, že napríklad spísanie jednej žaloby pre dvoch zastúpených žalobcov, je stále len jedným (hoci spoločným) úkonom, a navyše tretia časť Vyhlášky pojednávajúca o hotových výdavkoch advokáta (na rozdiel od

jej druhej časti týkajúcej sa odmeny advokáta) výslovne nepojednáva o odlišnej úprave výdavkov vzťahujúcich sa na spoločné úkony, rozhodol okresný súd správne, pokiaľ ku každému z 12-tich spoločných úkonov právnej služby priznal len jeden režijný paušál.»

17. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

18. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je v tomto smere dostatočným až vyčerpávacím spôsobom odôvodnené, krajský súd presvedčivo, zrozumiteľne a logicky odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o námietkach sťažovateľov, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na ich námietku, že zo znenia predmetného ustanovenia vyhlášky nemožno vyvodit', že pri znížení tarify pri spoločných úkonoch pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb je potrebné postupovať tak, ako to navrhovali sťažovatelia. Krajský súd ďalej na pomerne rozsiahlom priestore reagoval aj na ďalšiu námietku sťažovateľov, keď odôvodnil, prečo tzv. režijný paušál patrí k úkonu právnej služby bez ohľadu na počet zastupovaných osôb. Uznesenie krajského súdu pri odôvodňovaní svojich právnych názorov vychádza zo znenia a účelu aplikovaných noriem, preto ho v žiadnom prípade nemožno

považovať za svojvoľné či arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľov s obsahom uznesenia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

19. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné s označeným článkom ústavy a označeným článkom dohovoru, teda že by zo strany orgánov súdnej moci nebola sťažovateľom ústavne konformným spôsobom poskytnutá súdna ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, respektíve že by napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to vo svojej sťažnosti namietali, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu primeranou aplikáciou platných noriem upravujúcich pravidlá pre náhradu trov konania v zásade nemôže dôjsť k porušeniu označeného základného práva vlastniť majetok. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľov je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, preto ju z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v rámci predbežného prerokovania sťažnosti.

21. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2017